

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 6Nt/12/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715010526
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Roth
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2016:8715010526.2

Uznesenie

Okresný súd Poprad, v senáte zloženom z JUDr. Pavla Rotha - predseda senátu a Michala Havaša a Rudolfa Babiča - prísediacich, v trestnej veci ods. N. X., t. č. v ÚVTOS Ilava, o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania na verejnom zasadnutí konanom dňa 22. februára 2016, takto

rozhodol:

Podľa § 399 ods. 2 Tr. poriadku návrh odsúdeného N. X. na povolenie obnovy konania v trestnej veci Okresného súdu Poprad vedenej pod č. 2T/103/2008 z a m i e t a .

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn.: 2T/103/2008 - 482 zo dňa 29. 4. 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15. 5. 2010 bol N. X. uznaný vinným zo spolupáchateľstva zločinu vydierania podľa § 20 k § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, spolupáchateľstva prečinu porušovania domovej slobody podľa § 20 k § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) písm. b) Trestného zákona a spolupáchateľstva prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 20 k § 245 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu súd uložil podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona v znení Zákona č. 576/2009 s použitím § 47 ods. 2 Trestného zákona, § 437 ods. 5 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, pre výkon ktorého trestu bol zaradený podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Podaním doručeným súdu dňa 9. 12. 2015 a následne doplnený podaním zo dňa 31. 12. 2015 odsúdený N. X. si podal žiadosť o povolenie obnovy konania vo veci Okresného súdu Poprad 2T/103/2008, a to čo do výroku o uložení trestu, keď svoj návrh odôvodnil tým, že trest, ktorý mu bol uložený v predmetnej veci bol ukladaný aj za použitia asperačnej zásady v zmysle § 41 ods. 2 Trestného zákona, vo vzťahu ku ktorému zákonnému ustanoveniu Ústavný súd nálezom č. PL.ÚS 106/2011 zo dňa 28. 11. 2012 uverejnenom v Zbierke zákonov 21. 12. 2012 rozhodol, že druhá časť prvej vety za bodkočiarkou (súd uloží páchatelovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody) nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Zároveň poukázal na to, že v zmysle § 41b ods. 1 Zákona č. 38/1993 Z. z. uvedená skutočnosť je dôvodom ex lege pre povolenie obnovy konania.

V súvislosti s podaným návrhom odsúdeného súd vykonal verejné zasadnutie dňa 22. 2. 2016, na ktorom odsúdený trval na podanom návrhu, a to z rovnakých dôvodov, ktoré uviedol v písomnom návrhu, poukazujúc pri tom, že už len samotná skutočnosť, že hmotno-právne ustanovenie, ktoré bolo použité v jeho prípade, resp. jeho časť, stratila účinnosť, je automatickým dôvodom pre obnovu konanie bez skúmania ďalších podmienok. Doplnil, že v jeho prípade súd pri ukladaní trestu mal prihliadať aj na fikciu neodsúdenia, keďže určité obdobie žil riadnym spôsobom života, keď pred predmetným odsúdením bol vo výkone trestu odňatia slobody v roku 1999, odsúdený bol ešte v roku 1993 a po podmienčnom prepustení viac ako 10 rokov vo výkone trestu odňatia slobody nebol. Poukázal na to, že zmenou trestného zákona došlo aj k zmene posudzovania trestnosti trestného činu ublíženia na zdraví s následkom smrti podľa § 222 predchádzajúceho hmotno-právneho predpisu, pričom dnes takýto trestný čin nie je, ale takéto konanie je kvalifikované ako zabitie, a teda nespĺňalo by podmienky pre uloženie

trestu v zmysle zásady trikrát a dost'. Ďalšie skutočnosti, pre ktoré žiadal povoliť obnovu konania v právoplatne skončenej veci neuvádzal a taktiež nenavrhol vykonať žiadne osobitné dôkazy.

Súd ďalej vykonal dokazovanie oboznámením trestného spisu Okresného súdu Poprad 2T/103/2008, pričom na základe výsledkov vykonaného dokazovania zistil, že návrh odsúdeného nie je dôvodný.

Na základe vykonaných dôkazov, vychádzajúc z obsahu žiadosti odsúdeného súd konštatoval, že jedným z dôvodov, pre ktorý odsúdený v danej trestnej veci žiadal povoliť obnovu konania, je skutočnosť, že trest, ktorý mu bol právoplatne uložený, bol ukladaný aj podľa ust. § 41 ods. 2 Trestného zákona. Odsúdenému uvedený trest v konaní 2T/103/2008 bol uložený dňa 29. 4. 2010, právoplatný dňa 15. 5. 2010. Po právoplatnom odsúdení N. X. Ústavný súd SR nálezom sp. zn.: PL.ÚS 106/2011 zo dňa 28. 11. 2012, zverejneným v zbierke zákonov dňa 31. 12. 2012 pod číslom 428/2012 Z. z. rozhodol, že druhá časť prvej vety ust. § 41 ods. 2 Trestného zákona za bodkočiarkou (súd uloží páchateľovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody), nie je v súlade s čl. 10 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ďalším z dôvodov, pre ktorý odsúdený žiadal povoliť obnovu konania bola skutočnosť, že podľa jeho názoru neboli splnené podmienky pre uloženie trestu odňatia slobody v zmysle § 47 ods. 2 Trestného zákona, teda za použitia zásady trikrát a dost'.

Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku, obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchateľa, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchateľa, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Za novú skutočnosť, skôr neznámu, treba považovať takú skutočnosť, ktorá nebola predmetom dokazovania, alebo zisťovania pred existujúcim rozhodnutím, ktorého sa obnova týka. Ide o objektívne existujúci jav, ktorý v tejto veci nebol dôkazom, ale môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie. Takouto skutočnosťou môže byť aj nález Ústavného súdu, na základe ktorého došlo k strate účinnosti zákonného ustanovenia, príp. jeho časti.

Za danej situácie, vychádzajúc z obsahu žiadosti odsúdeného, uvádzaného dôvodu pre povolenie obnovy konania, potom súd mal za to, že nález Ústavného súdu SR, sp. zn.: PL.ÚS 106/2011 je aj s ohľadom na § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona, vychádzajúc z ustanovenia § 41b ods. 1 Zákona č. 38/1993 Z. z. v tomto prípade dôvodom obnovy konania, bez skúmania ďalších podmienok, vyplývajúcich z ust. § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Tento záver vychádza aj zo stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Tpj 44/2013 a bodu II stanoviska prijatého uznesením pléna Ústavného súdu SR pod sp. zn.: PLz. ÚS 2/2014 zo dňa 7. 5. 2014.

Predpokladom povolenia obnovy konania, ktorá je jedným z mimoriadnych zákonom stanovených prostriedkov umožňujúcich zrušenie právoplatného rozhodnutia vo veci, teda mimoriadnym opravným prostriedkom, je preukázanie splnenia podmienok, pokiaľ ide o trestné stíhanie, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom, presne vymedzených ustanovení § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa tohto ustanovenia obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine, alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchateľa alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu.

V rámci konania o návrhu na povolenie obnovy konania nie je teda možné preskúmať správnosť pôvodného rozhodnutia, jeho zákonnosť a odôvodnenosť, ani primeranosť trestu v rámci pôvodného konania, ale skúma sa len, či vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe a či by tieto dôkazy alebo skutočnosti sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi, ktoré boli známe už predtým, mohli odôvodniť iné rozhodnutie o vine, alebo v rámci ktorých by bol uložený trest

v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, či uložený druh trestu v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 41b ods. 1 Zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť podľa čl. 125 Ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Z uvedeného je potom zrejmé, že strata účinnosti časti ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona týkajúca sa nemožnosti súdu ukladať trest páchatel'ovi dvoch alebo viacerých úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, rovný polovici alebo pod jednu polovicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody upravenej zvýšením jej hornej hranice najprísnejšie trestného činu o jednu tretinu, v dôsledku konštatovania jeho rozporu s Ústavou SR nálezhom Ústavného súdu SR sp. zn.: PL. ÚS 106/2011 je novou skutočnosťou, ktorá povolenie obnovy konania odôvodňuje.

Podľa stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Tpj 44/2013 ustanovenie § 394 ods. 1 Trestného poriadku upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatel'a- ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia. Netýkajú sa zmeny právneho stavu, t. j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu. Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré ustanovenie nie je v súlade s Ústavou, preto nemôže byť „novou skutočnosťou súdu skôr neznámou“ v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku a tým len jednou z podmienok obnovy konania, ale ak bol z tohto dôvodu podaný návrh na obnovu konania, je dôvodom obnovy konania „ex lege“, t. j. na základe § 41b ods. 1 Zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá sa skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 Zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení. Preto súd už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 Zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov. Ak bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písmeno a) až c) alebo písm. e) Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Trestného 2 zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012, ustanovenie § 41b ods. 1 Zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, v spojitosti s nálezhom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn.: PL. ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 21. decembra 2012, sa nepoužije.

V odôvodnení k III. vete uvedeného stanoviska trestnoprávne kolégium Najvyššieho súdu SR uviedlo, že účinky použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom pred 21. decembrom 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou, sú negované použitím ustanovenia § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a) až c) alebo písm. e) Trestného zákona. Sprísnená trestná sadzba v tomto prípade nebola použitá, a to pre jej neprímeranú prísnosť vzhľadom na okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, alebo nebola použitá z iného zákonom určeného dôvodu. Súd v týchto prípadoch mohol v zákonom ustanovenom rozsahu znížiť trest až pod dolnú hranicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody, ustanovenú v osobitnej „časti Trestného zákona, teda zníženie sa neodvíjalo od dolnej hranice trestnej sadzby určenej podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom, do 21. decembra 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou. Súd teda mohol využiť celú časť sadzby pod asperačne zvýšenou spodnou hranicou a uložiť (s príslušným obmedzením) ešte aj nižší trest. V takom prípade sa ustanovenie § 41b Zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov v spojení s nálezhom Ústavného súdu z 28. novembra 2012, sp. zn.: PL. ÚS 106/2011, nepoužije, nakoľko ústavne nesúladne účinky ust. § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou, na dotknuté prípady nedopadli, preto návrh na obnovu konania podaný na základe uvedeného nálezu ústavného súdu treba zamietnuť podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku. Vyššie uvedené sa však netýka trestu uloženého s použitím ustanovenia preto 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona. V tomto prípade sa mimoriadne, zníženie trestu, umožnené zákonom v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu (o jednu tretinu pod dolnú hranicu), odvíjalo od trestnej sadzby ustanovenej trestným zákonom ako celkom, t. j. ustanovení osobitnej časti v

spojení s úpravou dotknutej sadzby podľa ustanovení všeobecnej časti, teda od dolnej hranice trestnej sadzby zvýšenej použitím ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou, ktoré bolo nálezom ústavného súdu deklarované ako ústavne nekonformné. V novom konaní po povolení obnovy konania sa teda zistený nesúlad, v uvedených aplikačných súvislostiach, odstráni použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom od 21. decembra 2012.

Podľa stanoviska prijatého uznesením pléna Ústavného súdu pod sp. zn.: PLz. ÚS 2/2014 zo dňa 7. 5. 2014: bod II citovaného stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013, ktoré súvisí s aplikáciou nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. decembra 2012 (nález o asperačnej zásade) zabezpečuje dotknutým fyzickým osobám plnohodnotnú ochranu ich základných práv a slobôd, a preto je v plnom rozsahu aplikovateľné nielen v konaniach pred všeobecnými súdmi, ale aj v konaniach pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.

S poukazom na vyššie uvedené je potom potrebné konštatovať, že samotný nález ústavného súdu sp. zn.: PL. ÚS 106/2011 z 28. decembra 2012, vzťahujúci sa k neústavnosti časti zákonného ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona, ešte sám o sebe nie je zákonnou skutočnosťou pre povolenie obnovy konania v trestnej veci odsúdeného N. X.. Ako vyplýva z vyššie citovaných ustanovení zákonných predpisov, stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Tpj 44/2013, ale aj stanoviska ústavného súdu PLz.ÚS 2/2014, podstatnou skutočnosťou pre povolenie obnovy konania je aj skutočnosť, či účinky sprísnenej trestnej sadzby ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona účinného pred 21. 12. 2012 boli v konkrétnom prípade aj použité, resp. či neboli negované použitím iného zákonného ustanovenia. Takéto účinky sprísnenej trestnej sadzby nie je možné považovať za použité v prípade, ak pre jej neprímeranú prísnosť, vzhľadom na okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a pri ukladaní trestu bolo použité ust. § 39 ods. 1, ods. 2 písm. a) až c) alebo e) Trestného zákona, čo síce nie je prípad odsúdeného, ale rovnako v tomto smere je potrebné prihliadať aj na to, či takéto sprísnené účinky asperačnej zásady v zmysle § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. 12. 2012 neboli použité z iného zákonom určeného dôvodu. Takýmto iným zákonným dôvodom v konkrétnom prípade bola skutočnosť, že odsúdenému bol síce ukladaný trest odňatia slobody aj za použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona, toto ustanovenie vo výroku rozsudku však malo len formálny charakter a vyjadrovalo ukladanie úhrnného trestu za viac úmyselných trestných činov, z ktorých jeden bol zločinom. K aplikácii ďalších častí uvedeného zákonného ustanovenia však v konkrétnom prípade nedošlo, pretože rozhodujúcim ustanovením, podľa ktorého súd ukladal trest odňatia slobody, bolo ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona, podľa ktorého v zmysle inej zákonnej zásady - trikrát a dosť, súd uložil páchatel'ovi nepodmienečný trest odňatia slobody na 25 rokov. Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že ústavná nekomfortnosť ust. § 41 ods. 2 Trestného zákona účinného v čase rozhodovania súdu v predmetnej trestnej veci nemala žiaden účinok na okolnosti súvisiace s ukladaním trestu odňatia slobody odsúdenému.

Súčasne k ďalšiemu dôvodu, pre ktorý odsúdený žiadal povoliť obnovu konania, keď tento poukazyval na to, že v jeho prípade neboli splnené zákonné kritéria pre ukladanie trestu odňatia slobody v zmysle § 47 ods. 2 Trestného zákona, súd poukazuje na to, že v rámci obnovy konania nie je možné preskúmať správnosť pôvodného rozhodnutia, jeho zákonnosť a odôvodnenosť ani primeranosť trestu, pričom takéto preskúmanie na druhej strane by však mohlo byť dovolacím dôvodom.

Na základe vyššie uvedených skutočností potom súd návrh odsúdeného považoval za nedôvodný, a preto návrh zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.